

blivende Art; den gælder de statsanerkendte Kursus, som skal undervise kommende Studenter. Nu tror jeg snart, vi har faaet det saaledes, at det ikke er ret let for en Mand at faa Studentereksamen uden at gennemgaa enten en anerkendt Skole eller et anerkendt Kursus, der sætter, om jeg saa maa sige, et blaast Stempel paa ham, som siger, at Undervisningen har været, som den skal være. Det samme Forhold har vi i Virkeligheden ogsaa ved Seminaristeksamen. I gamle Dage gik man maaske lovlig vidt i den anden Retning; da var det hele henlagt til Kommissioner, og der var Muligheder for, at unge Mennesker dér kunde faa deres Uddannelse anerkendt ved en Prøve. Jeg tror dog, vi er ved at komme lige lovlig langt ud i den Retning, man nu er slaaet ind paa. Der skulde dog vel ogsaa være Muligheder for, at Folk kunde naa igennem uden en saadan Justering, naar de ellers viser Flid og har tilegnet sig de Kundskaber, som skal til.

Denne Statsjustering er tilmed ikke altid saa ensartet, som man kunde ønske den, naar man endelig skal have den i dette Omfang. Jeg kender et Tilfælde, som unægtelig har forbavset mig en lille Smule. Det drejer sig om to statskontrollerede Prøver, og ved dem skulde man jo tro, vi var ved den højere Visdom i alle Maader. Der var en Dame, som havde taget Præliminæreksamen. Lad mig for en Forsigtigheds Skyld sige, at det ikke var ved den Skole, jeg har med at gøre, saa jeg føler mig ikke personlig berørt af Situationen. Vedkommende Dame havde taget Præliminæreksamen, som er en offentlig kontrolleret Eksamen med Undervisningsinspektion og Censorer, kort sagt alt, hvad der hører til, og hun havde faaet Udmærkelse til sin Eksamen. Denne Dame søgte saa om Optagelse paa et Gymnasium i første Klasse, hvortil ellers en Mellemskoleeksamen, som er en betydelig ringere Eksamen, giver Adgang; og saa vil Skæbnen, at hun gaar nedenunder og hjem og ikke kan blive optaget. Det forekommer mig, at her er vi ved noget, der ikke er, som det skal være. Det drejer sig her om to statskontrollerede Prøver, idet det ogsaa er en statskontrolleret Prøve, Gymnasiet foranstalter. Det ene Sted faar vedkommende Dame Udmærkelse, men det andet Sted, ved en Eksamen af lavere Art, falder hun igennem. Der er ligesom en lille Modsigelse mellem disse to statskontrollerede Prøver. Jeg henstiller dette til den højtærede Undervisningsministers Overvejelser. Maaske kan det forefaldne føre til Anerkendelse af, at en statskontrolleret Prøve dog ikke altid er en ganske ufejlbar Genstand.

Jeg vil gerne sige Ministeren Tak — det kunde maaske synes, at det ikke kommer mig ved, men jeg føler personlig Trang til det —, fordi han har tænkt paa en Understøttelse til den amerikanske Præst Adam Dan. Jeg tror, at denne Understøttelse er vel anbragt, baade henset til den Betydning, han har haft, og fordi han har Brug for den.

Dette giver mig Anledning til at fremsætte et Par Bemærkninger om Understøttelser. Jeg har lagt Mærke til, at der er ikke saa faa Medlemmer, som har tilkendegivet den Opfattelse, at paa Understøttelserne var der noget at spare; nu da vi skal spare alle sammen, var der dér et Omraade, hvor der kan indvindes betydelige Beløb. Og det kan jo ikke nægtes, at paa den højtærede Undervisningsministers Budget er der en Del Understøttelser af meget forskellig Art. Jeg vil alligevel advare en Smule imod, at ærede Medlemmer kommer alt for stærkt ind paa den Vej. Det lader sig vistnok gøre, det tør jeg ikke benægte, at udpege et eller andet Navn, et eller andet Punkt, hvor en Understøttelse maaske kan have en noget tvivlsom Berettigelse. Men hvis der er Tale om Forfatterunderstøttelser, er der altid den Bemærkning at gøre, at Danmark er et lille Land; vi maa bøde lidt paa, at vort Bogomsætningsmarked ikke er saa særlig stort. Og selv om mange Understøttelser, naar man læser en saadan Liste igennem uden at kende alle Forhold, kan synes at være overflødige, er jeg sikker paa, at alligevel mange af dem har deres Kulturbetydning, og de har ogsaa deres Betydning som Anerkendelse af et udført Arbejde. Jeg vil gerne lægge et godt Ord ind for, at vi ikke skal tro, at vi dér kan spare alt for meget. Jeg tror, det vil blive meget smaa Beløb i Forhold til det hele og store. Jeg mindes en Sparekommission, vi i sin Tid havde vedrørende Finansloven — dens Minde være højt i Ære —, i den var man ogsaa inde paa at spare en lille Smule paa forskellige kulturelle Omraader. Det lykkedes mig den Gang at faa Finansudvalget til at se, at det ikke var den rigtige Vej, og jeg tror, at der for meget smaa Beløb blev reddet forskellige Kulturværdier, hvis Tab vi vilde have fortrudt.

Under den højtærede Undervisningsministers Budget, § 19, I, findes en Institution, der hedder Tandlægeskolen. Om denne gaar der forskellige Frasagn. Jeg tror for øvrigt, det er en Skole, hvor Eleverne lærer godt; men jeg kunde ønske, at der, i ringere Grad end Tilfældet er, herskede, om jeg saa maa sige, et Frygtforhold mellem Elevholdene og dem, der leder Skolen. Der